

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 36 RvO van CDA, GroenLinks,
Stadspartij 100% voor Groningen, VVD, PvdA, SP en D66 over situatie
FC Groningen en de gemeente
Ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050 Bijlage(n) 3 Ons kenmerk 153250-2024
Datum 28 mei 2024 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte lezer,

Hierbij geven wij antwoord op de vragen van CDA (J. de Haan), GroenLinks (J. van Hoorn), Stadspartij 100% voor Groningen (N. Hilboesen), VVD (R. Heiner), PvdA (I. Huitema), SP (J. Huisman) en D66 (J. Lo-A-Njoe) over situatie FC Groningen en de gemeente. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage 2 aan.

- 1. Hoe kijkt het college naar de relatie tussen de gemeente en FC Groningen?
Herkent zij zich in het beeld dat door Wouter Gudde geschetst is in het
interview van 14 mei in het Dagblad van het Noorden?*

Wij herkennen ons niet in de gedane uitlatingen van de vertrekkende algemeen directeur van FC Groningen, zoals ook in onze reactie bij het artikel is vermeld. Waarbij het college zich ook wel verbaasd heeft over de timing van deze publicatie, daags na de grote euforie van de promotie. Het interview geeft zijn persoonlijke opvattingen weer.

Het beeld van een moeizamere verhouding met de directie van FC Groningen medio het seizoen '22/'23 kunnen wij bevestigen. Dit had wat ons betreft voornamelijk te maken met de aanpak van een aantal ernstige incidenten in en om het stadion. En naar aanleiding hiervan de zorgen vanuit de gemeente over de veiligheidsorganisatie in het stadion. Gemeente en de club hebben hier afgelopen zomer gezamenlijk onafhankelijk onderzoek naar laten doen, op basis waarvan een aantal stevige conclusies is getrokken. De aanbevelingen uit dat onderzoek hebben geresulteerd in een gezamenlijk plan van aanpak, waar momenteel uitvoering aan wordt gegeven.

Volgvel 1

2. *FC Groningen heeft in november 2022 een plan gepresenteerd aan het college. Hoe kijkt de gemeente naar deze plannen?*

In oktober 2022 heeft de toenmalige directie van FC Groningen een vertrouwelijke presentatie gegeven aan het college. Het omvatte een idee hoe met behulp van een private investeerder structurele lasten uit de begroting omlaag gebracht zouden kunnen worden. FC Groningen heeft zelf condities geschetst waaronder een private investeerder zou kunnen instappen. De voorwaarden van een mogelijk private investeerder kenden wij niet.

Die condities - in de opvatting van FC Groningen - hielden in dat de gemeente zich bijna geheel terugtrok uit de governancestructuur rondom FC Groningen en dat 49% van de aandelen FC Groningen Beheer BV verkocht en doorverkocht konden worden. De gemeentelijke leningen in het vastgoed van het stadion bleven evenwel bestaan. Tegen het uitgangspunt om met een incidentele baat (opbrengst aandelenverkoop) structurele lasten te verlagen bestaat in beginsel geen bezwaar. Wel bezwaarlijk voor ons was om vooruitlopend op een voor ons onbekende private investeerder en voor ons onbekende voorwaarden waaronder deze zou willen instappen, instemming te verlenen aan het wijzigen van de structuur van FC Groningen.

Het fundament van waaruit FC Groningen het plan opvatte (de beschikking over groot eigen vermogen en veel liquiditeit) was vanwege de degradatie aan het einde van dat seizoen niet langer aanwezig bij FC Groningen.

3. *Wat vindt het college van investeerders die aandelen kopen van FC Groningen? In welke gevallen kan het college zich hierin vinden en in welke gevallen niet?*

Het college staat terughoudend tegenover de verkoop van aandelen van FC Groningen om daarmee extern kapitaal op te halen, waarbij ook delen van zeggenschap over FC Groningen naar die externe partij gaan.

De aandeelhouder van FC Groningen Beheer BV is de Stichting Houdstermaatschappij aandelen FC Groningen. Als deze stichting aandelen wil vervreemden, is een statutaire wijziging benodigd waar de gemeente instemming aan dient te verlenen conform artikel 6.3 van de overeenkomst tot toezicht tussen gemeente en deze stichting. Wij verwijzen ook naar de antwoorden op vragen van de SP in de collegebrief onder registratienummer 42857-2024.

Het college is voorwaardelijk bereid om te kijken naar de governancestructuur zoals deze in de beginjaren 2000 is ontworpen. Bij een eventuele aanpassing daarvan, zullen wij tenminste de volgende punten meewegen:

- borging van het karakter van FC Groningen als volksclub en instandhouding van de infrastructuur die daarbij hoort;
- borging investering in stadion en trainingscomplex met gemeenschapsgeld (financieel belang gemeente);
- belang van een stabiele betaald voetbalorganisatie (bvo) in maatschappelijk, economisch en sportief opzicht voor de hele regio.

Indien een voorstel tot wijziging van de statuten vanuit de Stichting Houdstermaatschappij aan de gemeente wordt gedaan zal het toetsingskader mede zijn

ingegeven door de overeenkomst tot toezicht en borging van het daaruit voortvloeiende gemeentelijke (financiële) belang en moeten leiden tot een gedragen voorstel aan de gemeenteraad en de richtlijnen van de KNVB. Het college tekent daar bij aan dat FC Groningen een volksclub voor de regio dient te blijven. Een dergelijk proces met alle stakeholders vraagt veel tijd.

In bijlage drie vindt u een overzicht van de structuur FC Groningen, NV Euroborg en gemeente.

- 4. Hoe kijkt zij naar het voorbeeld van AZ, waar een Amerikaanse investeerder, 5% van de aandelen bezit en kennis meeneemt over het gebruik van statistieken in het voetbal?*

Wij hebben geen opvatting over een individuele private investeerder bij een andere betaald voetbalorganisatie (bvo) in Nederland. Wel hebben wij in algemene zin een opvatting dat een eventueel toekomstige private investeerder zich heeft te verhouden met het karakter van een volksclub en met de (financiële) verbondenheid met de gemeente en daarmee met onze inwoners en andere stakeholders bij FC Groningen.

- 5. Waarom is er na het gesprek in november 2022 niet verder gesproken met FC Groningen over haar plannen?*

Het college heeft de directie in reactie op de presentatie een aantal vragen meegegeven (volgend uit hetgeen verwoord is onder het antwoord op vraag 3), waarna in eerste instantie in ambtelijke zin nog is meegedacht met de directie van FC Groningen. In concept werden de aanpassingen van de overeenkomst van toezicht en de statuten verkend. Gaandeweg het voetbalseizoen, werd duidelijk dat handhaving in de Eredivisie moeilijk werd en nam de aandacht voor de veiligheidssituatie in het stadion de overhand vanwege een aantal ernstige incidenten in het stadion. Uiteindelijk degradeerde FC Groningen aan het eind van dat seizoen. Daarmee verkeerde FC Groningen niet in de positie aandelen te verkopen aan een derde partij.

Degradatie heeft – net als bij andere bvo's die zijn gedegradeerd in het verleden – grote negatieve effecten op het eigen vermogen en liquiditeit van een bvo.

- 6. Hoe kijkt de gemeente naar de invloed die de gemeente heeft binnen FC Groningen? Is deze invloed in vergelijking met andere voetbalclubs in Nederland vergelijkbaar? Zo nee, waarom niet? Kan het college het beeld scheppen bij de invloeden van de gemeente bij de top 10 van de huidige eredivisie en de onderlinge verhoudingen die er daar zijn?*

In publiekrechtelijke zin is de mate van invloed van de gemeente vergelijkbaar met iedere andere gemeente met een betaald voetbalorganisatie (bvo) binnen de gemeentegrenzen.

In privaatrechtelijke zin verschilt het per gemeente zoals de organisatie van elke bvo ook anders is ten opzichte van elkaar. Er is op deze korte termijn geen vergelijking te maken, waarin ook die verschillen tot uitdrukking zijn gebracht.

7. Kan het college voorbeelden noemen van gemeenten waar het college de algemeen directeur kan ontslaan?

Nee. Statutair kan het college van de gemeente Groningen de algemeen directeur van FC Groningen Beheer BV niet ontslaan. Per 1 oktober 2020 is met instemming van het college een statutenwijziging doorgevoerd, waarbij benoemen en ontslaan een bevoegdheid is van de Raad van Commissarissen. Deze wijziging maakte onderdeel uit van KNVB-richtlijnen die voor oktober 2020 doorgevoerd dienden te worden.

8. Is er ooit vanuit de gemeente of Euroborg NV, door middel van officiële of informele communicatie, expliciet of impliciet bedreigd met het ontslaan van de algemeen directeur van FC Groningen of druk uitgeoefend op zijn functioneren binnen de club? Op welke manier heeft de gemeente invloed op het beleid van FC Groningen?

Nee. Zie hiervoor het antwoord op vraag 7 voor wat betreft de positie van de algemeen directeur. De invloed die de gemeente kan hebben op FC Groningen is aangegeven in de overeenkomst van toezicht (bijlage 1).

9. Hoe kijkt het college naar de financiële situatie van FC Groningen?

Op 27 maart jongstleden heeft FC Groningen een financieel ondersteuningsverzoek ingediend bij zowel Euroborg NV als bij de gemeente voor het voetbalseizoen '24/'25. Bij deze verzoeken waren vertrouwelijke stukken gevoegd met financiële gegevens in scenario's waarbij FC Groningen deelnam aan de KKD-competitie of aan de Eredivisie. Het is aan FC Groningen zelf daar uitspraken over te doen.

Ten aanzien van de afwikkeling van de financiële ondersteuningsverzoeken van FC Groningen hebben gemeente en Euroborg NV een pakket aan maatregelen voorgesteld aan FC Groningen en hebben zowel Euroborg NV als gemeente besluitvorming voorbereid. De maatregelen richten zich op verlaging van de huisvestingslasten van FC Groningen. Het bestuur van FC Groningen heeft vanwege de promotie naar de eredivisie voor het aankomende seizoen afgezien van het maatregelenpakket en om die reden is het maatregelenpakket niet voorgelegd aan de raad. Het college sluit op voorhand niet uit dat bij een tegenvaller bij FC Groningen dit alsnog leidt tot een financieel verzoek in het aankomende seizoen of een seizoen daarna. Wij monitoren de financiële situatie bij FC Groningen en blijven daarbij gefocust op gezonde financiën op de lange termijn. Vanuit die gezonde situatie kunnen de door de gemeente beschikbaar gestelde middelen aan Euroborg NV weer worden voldaan aan de gemeente.

10. Kan het college een overzicht geven van de bedragen die zij afgelopen jaar heeft ontvangen van FC Groningen? Is er de afgelopen 5 jaar ook geld naar FC Groningen gegaan?

Tussen gemeente (Sport050) en FC Groningen bestaat een huurovereenkomst voor de velden op Corpus den Hoorn. De jaarlijkse vaste huur voor de velden 1, 2, 3, 5 en 7 bedraagt € 320.897,-. Voor de velden 4, 6 en 8 is de huur variabel (naar rato gebruik) en bedraagt enkele duizenden euro's per jaar.

Het afgelopen jaar is voor stadion Euroborg door Euroborg NV een all-in-huur berekend van € 1.845.540,- excl. btw in boekjaar 2023. Voor het TopsportZorgCentrum (TsZC) is in boekjaar 2023 voor de eerste twee bouwlagen en topsporthal een huur gerekend van € 405.793,- en per 1 juli 2023 heeft FC Groningen het huurcontract overgenomen van VNO-NCW. Voor heel 2023 bedroeg de jaarhuur voor Euroborg NV voor die bouwlaag € 136.649,- excl. btw.

In de afgelopen 5 jaar zijn een tweetal huurmatigheden doorgevoerd door Euroborg NV. De eerste betrof de tegemoetkoming door Euroborg NV aan FC Groningen voor de stadionhuur in het COVID-19 jaar 2020. In het seizoen '20/'21 werd de stadionhuur niet in rekening gebracht (zie registratienummer 277369-2020). Bij de tweede huurmatiging heeft Euroborg NV een reductie doorgevoerd in de indexering van de seizoenshuur '22/'23. De jaarlijkse huur wordt geïndexeerd met de CPI-index en deze index steeg door toedoen van onder andere de energiecrises tot ongekende hoogte. De hoogte van indexering werd door Euroborg NV van 9,5% teruggebracht naar 5% en heeft een langjarig effect.

11. Wat zijn de plannen van het college met de Euroborg wanneer dit is afbetaald? Is het college bereid om Euroborg NV te verkopen? Wat is er al afbetaald door FC Groningen voor de Euroborg?

De huurexploitatietermijn loopt tot 30 juni 2048 en ook de gemeentelijke leningen voor het stadion aan Euroborg NV kennen dezelfde termijn. Nog iets meer dan 24 jaar. Wij hebben op dit moment geen opvatting over wat te doen met stadion Euroborg in 2048.

Per 31 december 2023 bedraagt de gemeentelijke lening aan Euroborg NV voor het stadion € 14,1 mln. en bedraagt de gemeentelijke lening aan Euroborg NV voor het TsZC € 3,5 mln. De oorspronkelijke hoofdsommen van deze leningen zijn gezamenlijk € 22,8 mln. (stadion, uitbreiding daarvan en TsZC. In 2016 en in 2020 zijn de termijnen verlengd tot de huidige termijn van 30 juni 2048. Beide malen zijn op verzoek van FC Groningen de termijnen verlengd om de jaarlijkse huisvestingslasten te verlagen).

Het college is niet bereid tot verkoop van Euroborg NV, omdat deze gemeentelijke verbonden partij staat voor langjarige stabiliteit van het onderhoud van het stadion Euroborg. De gemeente heeft hier een verantwoordelijkheid omdat de Euroborg tot de stedelijke basisinfrastructuur hoort. FC Groningen heeft de beschikking over de exploitatiemogelijkheden van het stadion.

12. Wat is de totale jaarlijkse huuropbrengst van alle gebruikers van het Euroborg complex per jaar? Hoe verhoudt deze opbrengst zich tot de jaarlijkse kosten voor onderhoud, aflossing en andere operationele uitgaven?

Wij hebben geen inzicht in de jaarlijkse huuropbrengsten van het gehele Euroborg complex en kunnen daarom de vraag niet beantwoorden. De eigendom en exploitatie daarvan is bij derde partijen belegd en dat is Euroborg NV niet. Euroborg NV heeft alleen 'de stadionbak' in bezit en heeft als enig huurder FC Groningen.

13. Wie dragen de financiële verantwoordelijkheid voor de verbouwing van Euroborg en de mogelijke verhuizing van het trainingscomplex? Hoe is deze verantwoordelijkheid verdeeld tussen de gemeente, FC Groningen en andere partijen?

De financiële verantwoordelijkheid voor het stadion wordt bepaald door de huurovereenkomst tussen Euroborg NV en FC Groningen en de daaraan ten grondslag liggende verdeling van de onderhoudswerkzaamheden. Met de term verbouw in de vraag wordt waarschijnlijk bedoeld op de aan te brengen sectorscheiding en het aanbrengen van safe standing op de Noord-tribune en het uitvak.

Conform de huurovereenkomst is de sectorscheiding voor rekening van FC Groningen en is de safe standing voor rekening van Euroborg NV.

Voor wat betreft een mogelijke verhuizing van het trainingscomplex is de verantwoordelijkheid tweeledig bij FC Groningen. Als FC Groningen wenst te verhuizen van het in oktober 2018 geopende TsZC en de huurcontracten met Sport050 (veld) en Euroborg NV (TsZC) wil verbreken, dan voorziet het huurcontract in een schadeloosstellingsregeling voor de desinvestering die alsdan ontstaan bij Sport050 en Euroborg NV.

Een nieuw trainingscomplex elders is voor rekening van de initiator daarvan. Het ligt voor de hand dat de gebruiker van een trainingscomplex de initiator is en dat zou in dit geval FC Groningen zijn.

14. Vindt het college het wenselijk dat FC Groningen het stadion, het topsportzorgcentrum of het huidige/nieuw te bouwen trainingscomplex in eigen beheer heeft? Waarom wel/niet?

Zie hiervoor het antwoord op vraag 11 met betrekking tot het stadion en TsZC.

Indien FC Groningen voor eigen rekening en risico een nieuw trainingscomplex voor eigen gebruik laat bouwen, dan ligt het voor de hand dat FC Groningen ook zelf het beheer ter hand neemt.

15. Zijn er de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met FC Groningen over een nieuw trainingscomplex? Zo ja, wat is de inhoud van deze gesprekken?

Wij hebben geen gesprekken gevoerd met FC Groningen in de afgelopen maanden over een nieuw trainingscomplex. In 2023 hebben wij aangegeven aan FC Groningen daarover te willen meedenken met FC Groningen.

16. Over veld 5 op Corpus den Hoorn geeft FC Groningen aan dat er afspraken gemaakt zijn met de gemeente en dat het daardoor niet mogelijk is om dit veld om te zetten naar kunstgras. Welke afspraken zijn er gemaakt over veld 5? Klopt het dat het omzetten van veld 5 naar een kunstgrasveld daarmee nog onzeker is?

Met FC Groningen is in 2015 een huurovereenkomst afgesloten en gebruikmaking van veld 5 maakt daar onderdeel van uit. Ter ondervanging van het capaciteitsprobleem op

het sportpark heeft de raad op 20 december 2023 ingestemd met Voorstellen (Co)investeringsfonds 2024 onder registratienummer 368803-2023 en krediet beschikbaar gesteld voor de ombouw van veld 5 naar een kunstgrasveld.

FC Groningen heeft aangegeven tegen een ombouw van natuur- naar kunstgrasveld te zijn omdat een (1) beloftenelftal wedstrijden in competitieverband afwerkt op veld 5. Op verzoek van de raad is ook onderzoek uitgevoerd naar de belastbaarheid van veld 1, 2 en 3. Het door KIWA uitgevoerde onderzoek wees uit dat extra belasting van veld 1, 2 en 3 mogelijk is. Ook de KNVB heeft geen bezwaren dat er wedstrijden op veld 1, 2 of 3 gespeeld worden in competitieverband. Het zijn in dit verband eigen beleidseisen van FC Groningen om veld 1, 2 en 3 niet extra te willen belasten, bijvoorbeeld met wedstrijden van het beloftenteam.

In onze wegging van een individuele beleidseis van FC Groningen zelf (wedstrijden op natuurgrasveld), het voor de hand liggende alternatief ten opzichte van de totale capaciteitsdruk op het sportpark Corpus den Hoorn (wedstrijd verplaatsen naar het naburige veld 1, 2 of 3), vinden wij het redelijk en billijk dat de huurovereenkomst wordt aangepast in het kader van het hoger gelegen maatschappelijke belang (meer sporters kunnen gebruik maken van veld 5).

FC Groningen is wel bereid tot het verkennen van een alternatief, mits dat alternatief bestaat uit een ‘kort, middellang en lange termijnperspectief’ voor trainingen van FC Groningen als geheel. Wij vinden het stellen van dergelijke eisen niet redelijk.

17. Wouter Gudde heeft geopperd om een onafhankelijk onderzoek te laten doen naar de geldstromen en financiële situatie van de Euroborg NV en de invloed van de gemeente binnen FC Groningen? Is het college bereid dit te onderzoeken? Waarom wel/niet?

Nee, daartoe zien wij geen aanleiding. Euroborg NV wordt jaarlijks onafhankelijk gecontroleerd door een gecertificeerd accountant over de financiële situatie bij het vaststellen van de jaarstukken. Verder legt het college in de jaarrekening verantwoording af over de verbonden partij NV Euroborg. De gewekte suggesties door de vertrekkend algemeen directeur worden door ons niet herkend en de suggestie dat geldbedragen zouden zijn ‘verdwenen’ werpen wij verre van ons. De reikwijdte van de gemeentelijke invloed wordt bepaald door de overeenkomst van toezicht. Dit is openbaar en als bijlage 1 toegevoegd aan deze collegebrief.

18. Kan het college haar visie uiteenzetten met betrekking tot de rol en de ontwikkeling van topsportclubs in de regio? Hoe ziet het college idealiter de constructie en samenwerking tussen de gemeente, onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven en de topsportclubs?

Wij erkennen de waarde van onze topsportclubs in de gemeente, zowel qua inspiratie als qua kennis over topsport en talentontwikkeling. Daar waar topsport en breedtesport vaak gescheiden werelden zijn, proberen wij die in Groningen bij elkaar te brengen en zien talentontwikkeling als de logische brug tussen breedte- en topsport. Daarom zetten wij ook in op kennisdeling tussen de Groninger topsportclubs, sportorganisaties en kennisinstellingen door te investeren in het samenwerkingsverband Talenthub.

Volgvel 7

Daarnaast zien wij ook de waarde van de maatschappelijke programma's van de topsportclubs en proberen deze programma's zoveel mogelijk te faciliteren. Idealiter is er sprake van één 'ecosysteem' waarin top- & breedtesport, sportorganisaties, onderwijs, bedrijfsleven, welzijnsorganisaties, burgers en overheid samenwerken omtrent talentontwikkeling (kansengelijkheid) en het tegengaan van bewegingsarmoede.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.